

Af **Marianne Søndergaard**
 Testansvarlig **Rasmus Partsch**
 Research **Julie Strandesen**

BILLIG VASK LARMER

Flere billige maskiner vasker tøjet næsten lige så rent som kultbrandet Miele, der igen troner i testen. Dog støjer de billige mere.

Vaskemaskine-køb er en nervepirrende oplevelse. Skrækken, for at den nye maskine ikke vasker rent, rumsterer i hovedet sammen med frygten for, at den dør i en ung alder. Og har man dårlige nerver, så køb en Miele.

Tænks nye laborietest af vaskemaskiner demonstrerer nemlig, at der ikke er nogen over Miele. AEG støjer lidt mere, men får samme antal point og deler dermed testvinderværdigheden med Miele.

Ude i hårde hvidevare-virkeligheden kan sælgerne heller ikke få armene ned i begejstring over den tyske slider, der spinder under det beskidte arbejde.

"Miele er kram. Den er for os, hvad Mercedes er for taxavognmændene. Min egen har holdt i 27 år," fortæller Arne Willumsen fra forretningen Køle-Møller på Frederiksberg i København.

I Punkt 1 på Nørrebrogade sværmer eks-

pedient Pia Ekstrøm også for germaneren: "Den er toppen af poppen," siger hun, uden dog selv at have et eksemplar hjemme i privaten.

Med priser fra 6.200 til 17.000 kroner kan hvidevarernes Mercedes godt afskrække de

prisbevidste. Skal man tro ekspedienterne i både Køle-Møller, Punkt 1 og Skousen på Nørrebrogade, ender kunderne heller ikke med en Miele-model, med mindre de har penge og behov for det.

"Vi spørger altid kunden, hvor stor familien er, og hvor meget de vasker. Er det et par uden børn, der vasker en eller to gange om ugen, er der ikke nogen grund til at købe meget dyrt. I en børnefamilie, der vasker flere gange dagligt, holder det ikke at købe en maskine til 3.000 kroner. Man kan spare rigtigt og forkert," fortæller Arne Willumsen.

"Hvis folk skal flytte efter to år og ikke har tænkt sig at tage vaskemaskinen med, sælger vi dem ikke en Miele," siger Pia Ekstrøm.

FABRIKKER I ØSTEN

Skal man have en effektiv og billig vaske-

TÆNK TESTVINDER Miele W506

▲▲ MEGET GOD ▲ GOD ● MIDDEL ▼ UNDER MIDDEL ▼▼ DÅRLIG

			Samlet bedømmelse	Samlet bedømmelse, %	Fundet til, kr.	Maks. centrifugeringshastighed	Angivet kapacitet, kg	Energimærke	Vask, 40°	Bomuld	Syntetisk	Skyll
1	Miele W506	TÆNK TESTVINDER	▲▲	66	6.195 - 7.995	1300	5	AAB	▲	▲	▲▲	▼
2	AEG L 54609	TÆNK TESTVINDER	▲	66	5.999	1400	5	AAB	▲	▲	▲▲	▼
3	Whirlpool AWO /D 4730	TÆNK BEDSTE KØB	▲	64	4.095	1400	5	AAB	▲▲	▲	▲▲	▼▼
4	Bauknecht WAK 6755		▲	61	3.595 - 5.195	1400	6	AAB	▲	●	▲▲	▼
5	Beko WMD 66140		▲	61	3.285 - 4.995	1400	6	AAB	▲	▲	▲	▼
6	Wasco LT1200E	TÆNK BEDSTE KØB	▲	61	2.495	1200	6	AAB	▲	●	▲▲	●
7	Gorenje WA 50120		▲	60	2.340 - 3.395	1200	5	AAB	▲	●	▲▲	●
8	Siemens WM14A161SN		●	59	3.160 - 5.495	1400	5	AAB	▲	●	▲	▼
9	Bosch WAA28161		●	59	3.053 - 5.495	1400	5	AAB	▲	●	▲	▼
10	Hoover VHD 6163 D		●	57	4.499	1600	6	AAA	●	●	●	▼
11	Candy GO 1460 D		●	55	2.955 - 3.999	1400	6	AAA	●	●	●	▼
12	Asko W6132		●	55	4.490 - 6.995	1300	6	AAB	●	●	▲▲	▼▼
13	LG WD-12440ND		●	53	4.155	1200	5	AAB	●	●	▼	●
14	Indesit SIXL149 S		●	50	4.043 - 6.495	1400	6	AAB	●	●	▲	●

FAKTA OM TESTEN

Testen rummer modeller med forskellig centrifugeringshastighed, kapacitet og energimærkning, men alle ligger i den billigere ende af producenternes sortiment.

Vask: Test af hvor gode maskinerne er til at vaske vanskelige, dagligdags pletter som mælk, olivenolie, fedt, kuglepennestreg og kosmetik.

Støj: Subjektiv bedømmelse af hvor tålelig/utålelig støjen fra maskinerne er under vask og centrifugering. Denne gang har vi altså ikke målt støjstyrken.

Skyl: Måling af sæberester i skyllevandet og i vasketøjet viser, hvor godt maskinerne skyller.

Centrifugeringsevne: Vasketøjet blev vejet før og umiddelbart efter vask. Forskellen er lig med indholdet af vand.

Energi og vandforbrug: Målt under testen og bedømt ud fra maskinens kapacitet.

Brugervenlighed: Vi har bedømt, hvor let lågen åbner og lukker, hvor let maskinen er at fylde og tømme, hvor nemt det er at gøre sæbeskålen og filtret rene, mulighed for at

ændre program undervejs og brugervejledningens anvendelighed. Holdbarheden er ikke testet.

Samlet bedømmelse vægtes således: Samlet vask og skyl 55%, centrifugering 10%, energiforbrug 10%, vandforbrug 10%, støj 5%, brugervenlighed 10%.

Testen er udført i samarbejde med andre forbrugerblade i International Consumer Research & Testing, ICRT.

På www.taenk.dk kan du se resultater for yderligere to nye modeller og tidligere testede vaskemaskiner.

FOTO ICRT

Tidsforbrug	Bomuld, minutter	Syntetisk, minutter	Centrifugering	Energiforbrug	Vandforbrug	Støj	Brugervenlighed
●	117	77	●	▲	▲	▲	▲
▲	108	75	●	▲	▲	●	▲
●	124	86	●	▲	▲	▼	▲
●	103	84	●	▲	▲	▼	▲
●	127	101	●	▲	▲	●	▲
●	131	101	●	▲	▲	●	▲
* ▼	118	100	●	▲	▲	▼	▲
▲	101	73	●	▲	▲	●	▲
▲	101	73	●	▲	▲	●	▲
▲▲	90	51	●	▲▲	▲	▼▼	▲
▲▲	91	52	●	▲▲	▲	▼▼	▲
▲▲	72	76	▼	▲	▲▲	▼	▲
▲	80	71	▲	▲	●	●	▲
▲	119	107	●	●	▼	▼	▲

COPYRIGHT TÆNK

På laboratoriet bliver de brune teststrimler af bomuld og polyester smudset til med blandt andet babyolie, blod og blæk. Flere strimler bliver lagt i vaskemaskinen, som fyldes op med stof, så vasketøjet når den anbefalede, maksimale vægt. Hver maskine testes tre gange på henholdsvis bomuld og syntetisk program.

GRAFIK RASMUS BUHL

* Kan kun vaske 2,5 kg syntetisk tøj, derfor den lave bedømmelse.

TÆNK
TESTVINDER AEG L 54609

TÆNK
BEDSTE KØB Whirlpool AWO /D 4730

TÆNK
BEDSTE KØB Wasco LT1200E

maskine, er der god hjælp at hente i denne test. Vi har udvalgt maskiner, som især henvender sig til folk, der endnu ikke har slået rod og derfor ikke søger en vaskemaskine med livslang holdbarhed – eller til dem, der mangler en vaskemaskine til sommerhuset.

Vi sendte nogle af de billigste maskiner på laboratorium, og mange af dem klarer sig overraskende godt. Maskiner fra Gorenje og Wasco til priser under 3.000 kroner klarer pletter af fedt, blod og blæk næsten på niveau med Miele og AEG – de to dyreste og bedste i testen.

Indesits maskine SIXL 149 S – også kaldet Moon – skal man dog holde sig fra. Den bruger dobbelt så meget vand i forhold til de bedste og meget mere strøm.

Alle 14 maskiner er ringe til at skylle sæben ud af tøjet, da producenterne sparer på vandet for at opnå en god energimærkning. For at komme af med sæberesterne kan man sætte maskinen til at køre et ekstra skyl. Det hjælper, men omvendt stiger vandforbruget.

De maskiner, der vasker hurtigt, har sværere ved at vaske tøjet rent. Derfor skal du være mere opmærksom på at sortere tøjet, så det meget snavsede tøj får et skrapere program.

Forskellen mellem de billige og dyre maskiner i testen ligger i støj under dels vask og dels centrifugering. De dyre lyder mindre skingert, om end tendensen ikke er helt entydig: Whirlpool, der ligger i midten prismæssigt, stjer irriterende.

Flere af de billige maskiner sniger sig foran mærkevarernes discountmodeller. Men det skal man ikke lægge så meget i ifølge eksperterne, der stadig foretrækker de kendte navne.

”Mærkevarer er stadig mærkevarer. Men efterhånden bliver virksomhederne slået sammen, og maskinerne fremstilles på fabrikker i Spanien, Tyrkiet eller Østeuropa, hvor lønnen er lavere,” siger Arne Wil-lumsen og nævner som eksempel, at det italienske mærke Zanussi bliver produceret på samme fabrikker som tyske AEG og

svenske Electrolux. I dag er det ofte sådan, at kun mærkernes dyre topmodeller fremstilles i Nordeuropa.

VÆR SØD VED MASKINEN

Hverken Pia Ekstrøm eller Basai Abazi fra Skousen anbefaler det tyrkiske Beko, der ellers klarer sig godt i vores test.

”Vi har dårlige erfaringer med deres opvaskemaskiner. Når vi sælger ti, får vi to tilbage – det kan man godt blive lidt træt af i længden,” siger Basai Abazi.

Til gengæld har han kun rosede ord til overs for det slovenske mærke Gorenje:

”Folk er bange for at købe Gorenje, fordi de ikke kender navnet og ikke vil give op til

6.000 kroner for noget, de ikke kender. Men man kan ikke få noget bedre til prisen.”

Ekspedienterne advarer altså imod at købe de allerbilligste, men omvendt kan en billig vaskemaskine godt holde, hvis man passer godt på den.

”Det kommer an på, hvor sød du er ved den. Varmelegemet kalker hurtigt til i hårdt vand. Derfor skal man huske at afkalke med afkalkningsmiddel eller tabs,” siger Pia Ekstrøm. Hun foreslår som alternativ, at man hælder en sjat lagereddike i hver vask. Det skulle ifølge hende også gøre tøjet blødt og ikke kunne lugtes.

På Sjælland er vandet hårdt næsten overalt, mens det i Vestdanmark oftere er blødt.

VÆRD AT VIDE OM VASKEMASKINER

■ Energimærkningen kan være misvisende

Producenterne har nemlig udregnet energimærkningen efter kilo og ud fra et 60 graders bomuld-program. På dette program kan maskinen godt vaske seks kilo, som den er angivet til at kunne rumme. Men ofte anbefaler producenten forbrugeren kun at fylde fem kilo eller mindre i maskinen på alle andre programmer end 60 grader, som ligger til grund for energimærkningen. Testens Bauknecht-model er et godt eksempel på en maskine, der angives til seks kilo, men kun anbefales til fem kilo, hvis man vasker på 40 grader. Maskinen fra Indesit er angivet som seks kilo-maskine, men klarer kun fire et halvt kilo på 40 grader.

■ Høje omdrejninger slider

Hvis man har mulighed for at tørre vasketøj udendørs eller i et tørrerum, er der ingen grund til at købe en vaskemaskine med 1600 omdrejninger eller mere. De hurtigste omdrejninger slider meget på tøjet. Kun håndklæder og sengetøj har godt af at blive centrifugeret på 1800 omdrejninger.

■ Pres ikke tøjet ind

For meget tøj i maskinen slider på kuglelejerne. En tommelfingerregel siger, at man skal kunne lægge to knyttede næver over tøjet i tromlen. Hvis der ikke er plads til det, er der for meget i. Kuglelejerne og varmelegemet er noget af det, der ofte går i stykker; nye kuglelejer koster let et par tusinde kroner. Maskinen vasker som regel også bedre, når den ikke er proppet.

■ Store tromler går mere i stykker

Vaskemaskiner med store tromler med plads til otte kilo kan på de høje omdrejninger komme til at slingre. Hvis maskinen står skævt, er der større risiko for, at tromlen under centrifugeringen ramler ind i siden og går i stykker.

Af **Marianne Søndergaard**
Research **Thomas Roland**

MÆRKEBANKEN:

ITALIENSK GROVSMED STÅR DISTANCEN

Oprindeligt fremstillede Antonio Zanussi brændeovne. Med årene blev de til komfurer, og i 1958 kom den første vaskemaskine.

Tyskerne har med et jerngreb taget patent på kvalitet, når det handler om vaskemaskiner. Italienske ditto rynker mange af os på næsen af. Men det er faktisk ikke fair. Ikke over for Zanussi.

Firmaet, der i 1916 blev grundlagt af den 26-årige grovsmed Antonio Zanussi i Pordenone i Nordøst-italien, producerer nemlig i høj grad holdbare vaskemaskiner. Det siger ejere af Zanussi-vaskemaskiner i en ny undersøgelse fra Tænks erfaringsdatabase MærkeBanken. Undersøgelsen er baseret på 4914 forbrugere, hvoraf 149 har en Zanussi.

Næsten alle – 93 procent – har endnu ikke oplevet, at maskinen skulle repareres. Men selv om Zanussi vasker igen og igen uden at blive syg, er det kun knap hver fjerde ejer, der vil anbefale andre mærket.

Miele er med 92 procent næstmest holdbar, men her anbefaler hele 85 procent af ejerne andre at købe Miele.

Ifølge analysechef i Forbrugerrådet, Thomas Roland, som står bag undersøgelsen, sprænger Miele rammen for kundetilfredshed:

”Hvis folk har en Miele, er de også nødt til at være stolte af den og anbefale den til andre, måske for at legitimere at de har brugt alle de penge. Den er jo meget dyrere end andre vaskemaskiner.”

Forbrugere, der har AEG, Asko Vølund

og Siemens stående hjemme, er også pænt tilfredse med deres maskiner.

DÅRLIGE BILLIGE TYSKERE

Ifølge Thomas Roland viser tilfredsheden for det første noget om ’brand’-bevidstheden og for det andet noget om den oplevede brugsværdi. Miele er et eksempel på høj ’brand’-værdi kombineret med stor brugsværdi, da mærket ofte klarer sig fint i test.

Det samme kan vi ikke med garanti sige om Zanussis vaskemaskiner. De kan i teorien vaske dårligt eller være træls at bruge.

Vi havde desværre ikke danske Zanussi-modeller med i vores nye laboratorietest.

Men fra samarbejdspartnere i udlandet ved vi, at en af deres modeller, ZWG 6145, klarede sig fint i testen – faktisk kun to procentpoint under Miele. Denne model findes ikke i Danmark. Herhjemme kan man finde en tilsvarende model ZWG 6165 blot med 1600 omdrejninger i stedet for 1400 og tre skyl i stedet for to som i ZWG 6145.

De billige maskiner, som ellers klarer sig fint på vores testlaboratorium, er omvendt ikke så populære hjemme hos brugerne. For enkelte mærker, som Beko og Wasco, er analysegrundlaget for småt til, at vi kan lave statistik på det. Men hele 13 procent fraråder andre at investere i Gorenje, mens tallet er otte procent for Blomberg og Bauknecht. Til sammenligning vil kun én procent af Miele-brugerne fraråde andre mærket.

”Folk tror, at de med Blomberg og Bauknecht får kvalitet for en billig pris, men det er falsk tryghed. Der er næsten tre gange så stor sandsynlighed for, at de går i stykker i forhold til Miele og de andre holdbare mærker,” påpeger Thomas Roland.

Blandt ejere af ældre maskiner, købt i 2001 eller før, er der flere, som anbefaler Asko Vølund, Blomberg og Bosch, end ejere af nyere maskiner af samme mærker.

Noget tyder altså på, at det er gået ned af bakke for disse mærker efter 2001. Omvendt

har udviklingen været med Zanussi, hvis nyere maskiner bliver mere anbefalet. Miele har i begge tidsrum været et holdbart og anbefalet mærke.

EN MUS I KONTROLPANELET

Deltagerne er også blevet spurgt om, hvad der oftest går i stykker i vaskemaskinerne. Blandt de mere spøjse svar er, at maskinen slugte tøjet, at en BH-bøjle kom uden for tromlen, og at en mus satte sig fast i kontrolpanelet.

Rigtig mange nævner, at varmelegemet gik i stykker som følge af kalk, eller at kuglelejerne var slidt ned.

Andre typiske fejl har med elektronikken eller styringen at gøre. Knapperne virker ikke, eller programmerne går ikke i gang. Motorskader, slidte støddæmpere og pumper, problemer med vandtilførslen eller filteret optræder også hyppigt på listen over fejl.

FOTO POLIFOTO

DEL DIN VIDEN MED MÆRKEBANKEN

MærkeBanken er Tænks nye database på nettet, som indsamler forbrugernes erfaringer med alt fra støvsugere og cykler til boremaskiner og mobiltelefoner. MærkeBanken giver svar på, hvor godt mærkevarerne holder, når de først er taget i brug. Databasen bliver brugt i Tænk til at supplere vores laboratorietest.

Du kan være med i MærkeBanken ved at tilmelde dig på www.taenk.dk. Vi spørger til dine erfaringer med større forbrugerprodukter cirka fem gange om året. Hver gang vil spørgeskemaet tage omkring 10 minutter at udfylde. Vi trækker lod blandt deltagerne om testvindere fra Tænks produkttest.

I denne undersøgelse har vi sendt spørgeskemaet til 1875 deltagere i MærkeBanken, 1744 medlemmer af FBR Analyses webpanel og 3880 respondenter i Megafons Webpanel. I alt har 4914 forbrugere svaret. Det giver en svarprocent på 66.

I svargruppen havde 4325 personer mindst én vaskemaskine til privat brug i deres husstand. Det er disse forbrugeres svar, som udgør analysegrundlaget. Kun mærker, som mindst 85 forbrugere har vurderet, er med i resultaterne.

Undersøgelsen er gennemført af FBR Analyse og Megafon i uge 38 til 44, 2007. Undersøgelsen er 100 procent netbaseret.

Jyder prutter – rige køber Miele

Adressen bestemmer, hvordan vi køber ind, mens indtægten afgør, hvilke mærker vi vælger. Det viser resultaterne fra Tænks MærkeBank. Husstande med få penge køber oftere billige mærker, mens de bedst stillede slæber flere tyske mærkevarer hjem. De riges maskiner går dog lige så meget i stykker.

Forbrugere i Jylland indhenter i langt højere grad end folk på øerne og i Hovedstadsområdet information om vaskemaskiner i butikken. 60 procent af jyderne krydsforhører ekspedienten, mens det kun gælder 47 procent af østdanskerne.

38 procent af jyderne foretrækker at lægge pengene hos den lokale hvidevare-mand, mens det for københavnere gælder 26 procent.

Dette kan muligvis også skyldes, at der er længere mellem de store kæder i Jylland og kortere til den lille forretning.

Københavnere støvsuger til gengæld diverse sider på internettet, før de køber, og når de smækker kreditkortet i terminalen, sker det ofte hos store kæder som Elgiganten eller Punkt 1 (52 procent) eller via internettet (11 procent). Jyderne sidder kun sjældent bag

computerskærmen og e-handler (3 procent).

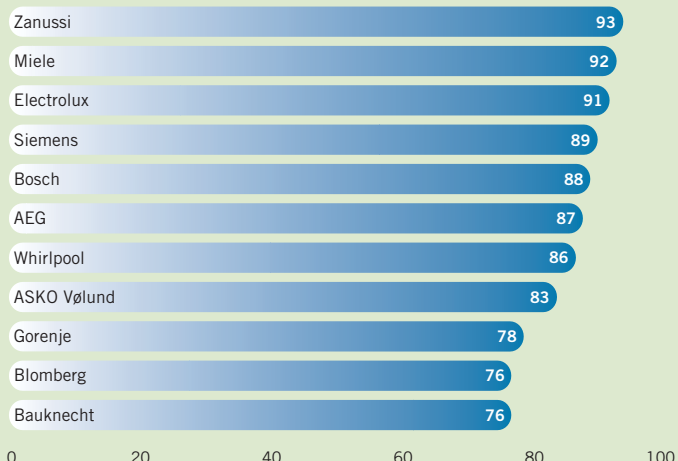
”Det kan godt se ud som om, at jyderne handler steder, hvor de kender forhandleren og kan prutte om prisen, mens københavnere i højere grad går efter slagtilbud i kæderne efter at have undersøgt markedet på nettet,” vurderer Forbrugerrådets analysechef Thomas Roland.

Deltagerne er også blevet spurgt om deres husstandsindtægt. Tendensen er, at folk med en husstandsindtægt under 300.000 kroner oftere køber Zanussi og Whirlpool, som er forholdsvis billige mærker. Til gengæld har husstande med en årsindtægt over 600.000 kroner en større præference for Miele og Siemens, der sælges til helt andre priser.

Uanset lønsedlens størrelse ser det ud som om, maskinerne er blevet repareret lige meget. Der er altså ikke noget, der tyder på, at de rigeste køber de mest holdbare maskiner.

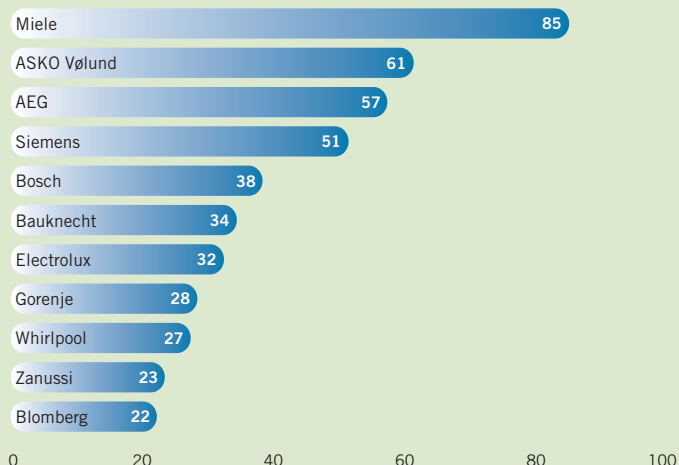
MEST HOLDBARE MÆRKER

Andel af vaskemaskiner købt siden 2004, som ikke har krævet reparation (i %).

MEST ANBEFALEDE MÆRKER

Andel af brugere, som vil anbefale mærket til andre (i %).

KOLD STINKER

Hvis ikke vaskemaskinen får en kogevask af og til, samler den slam og bakterier.

Japanerne og amerikanerne har vasket snavsetøj på lave temperaturer i årevis. Men på vores breddegrader har vi ikke megen fidus til, at såkaldte lavtemperaturvaskemidler kan vaske rent på 20 eller 30 grader.

Hvis pulveret virkelig kan klare pletterne, må det i hvert fald indeholde flere miljøbelastende kemikalier og enzymer end det pulver, vi normalt fodrer maskinen med. Nogenlunde sådan lyder danskernes fordomme om vaskemidler til lave temperaturer ifølge en rapport, som er udarbejdet af Danlind a/s, Novozymes, Teknologisk Institut og Dong Energy.

Firkloveret udførte i 2006 nogle forsøg, hvor de sammenlignede et middel til lave temperaturer med et traditionelt, miljømærket vaskemiddel. Forsøgene viste, at det godt kan lade sig gøre at vaske rent ved 20 eller 30 grader i stedet for 40 eller 60 grader.

Da en stor del af miljøpåvirkningen ved tøjvask er elforbruget – især opvarmning af vandet – er der altså økonomi i at vaske alt tøj, og ikke bare uld og andre sarte stoffer, på lave temperaturer. Ved at vaske ved 20 grader frem for 40 sparer man 61 procent strøm. Ved at vaske ved 30 grader frem for 60 sparer man 60 procent strøm.

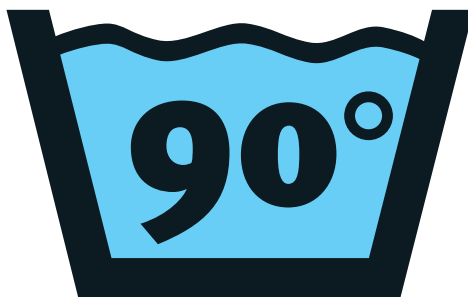
Rapporten slog endvidere fast, at vaske-

pulver til koldt vand ikke indeholder flere giftige enzymer eller belaster miljøet mere end et traditionelt, miljøvenligt pulver.

PRODUCENTER IKKE KLAR

I dag er der kun få vaskemidler til lave temperaturer på markedet, men Rasmus Rohlf, der var projektleder på forsøgene, forudser, at det ændrer sig i løbet af kort tid.

”Folk tænker mere og mere på miljø, og

hvis markedet er der, vil både vaskemiddel- og vaskemaskineproducenter ændre deres produkter, så de er klar til lavtemperaturvask,” siger han.

Hos Bosch og Siemens Hvidevarer mener produktchef Anne Herskov, at det allerede i dag er muligt at vaske ved lave temperaturer på de eksisterende programmer med

almindelige vaskemidler.

Hun understreger dog, at vask ved lavere temperatur kræver endnu mere af forbrugeren ud over den månedlige afkalkning.

”Der udvikler sig bakterier og slam i vaskemaskinernes slanger og kar, når du vasker ved lave temperaturer. Det lugter væmmeligt surt, og du kan ikke komme af med lugten. Hvis du ikke engang imellem vasker kogevask, så får du altså problemer,” siger Anne Herskov.

Hun understreger, at problemerne også opstår, hvis man udelukkende vasker sit snavsetøj på 40 grader.

”Tunge stoffer skal vaskes på over 60 grader for at holde bakterierne nede og væk fra maskinen og allerbedst en kogevask mindst en gang om måneden,” siger Anne Herskov.

Rasmus Rohlf erkender, at eksempelvis sengetøj ikke kan vaskes med lave temperaturer:

”Husstøvmider udryddes ifølge Astma-Allergi Forbundet først ved 60 grader, så selv om vi anbefaler folk at vaske ved lave temperaturer, skal man engang imellem vaske ved høje,” siger han. ■